

minister van oorlog, Henry L. Stimson, maar Roosevelt liet vastleggen dat hij er zijn goedkeuring aan onthouden had. Knox en Stimson deed hij evenwel weten dat de afspraken hem weer voorgelegd konden worden zodra Amerika zich in oorlog bevond: dan zou hij ze goedkeuren; de gemeenschappelijke Amerikaans-Engelse *planning* kon dus voortgang vinden.

Uiteraard was het zowel voor Engeland als voor de Verenigde Staten een feit van kardinale betekenis dat Duitsland er op de 22ste juni een vijand bij kreeg: de Sowjet-Unie. De opinie van de meeste Engelse en Amerikaanse hoge militairen: dat de Russen het wel niet lang zouden kunnen bolwerken, werd door Churchill en Roosevelt niet gedeeld. Los daarvan leek het hun wenselijk dat Duitsland, Italië en Japan nog eens uitdrukkelijk geconfronteerd werden met het feit dat er tussen Engeland en de Verenigde Staten van een groeiende solidariteit sprake was. Begin augustus '41 kwamen zij, beiden door hun belangrijkste adviseurs vergezeld, in een conferentie bijeen die aan boord van twee oorlogsschepen gehouden werd welke voor de kust van New-Foundland voor anker lagen. Roosevelt had de Engelsen tevoren doen weten dat hij, wat Amerika's feitelijke deelneming aan de oorlog betrof, nauwelijks verder wilde gaan dan hij al gedaan had; hoogstens was hij bereid, de Amerikaanse vloot in de Atlantische Oceaan verlot te geven, in het zeegebied tot IJsland te patrouilleren; daar hadden de Amerikanen het Engelse garnizoen door een eigen garnizoen vervangen. De militaire besprekingen ter conferentie hadden dus weer in hoofdzaak betrekking op een nogal vage toekomst en bij die besprekingen manifesteerde zich dezelfde tegenstelling die in januari-maart al bij het stafoverleg te Washington aan de dag getreden was: de Amerikanen hielden het voor onvermijdelijk dat men vroeg of laat met miljoenenlegers de *Wehrmacht* in Europa moest verslaan; de Engelsen daarentegen, nog steeds onder de indruk van de bloedige verliezen die zij in de eerste wereldoorlog geleden hadden, beschouwden zulk een grote invasie als onaantrekkelijk en trouwens ook als onnodig. '*We do not foresee vast armies of infantry as in 1914-1918*', zo heette het in het rapport van de Engelse *Chiefs of Staff* dat ter conferentie voorgelezen werd. '*The forces we employ will be armoured divisions with the most modern equipment. To supplement their operations the local patriots must be secretly armed and equipped so that at the right moment they may rise in revolt.*'¹ Ook in andere opzichten werden de denkbeelden die de Engelsen al eerder ontwikkeld hadden, herhaald: men moest Duitsland blijven blokkeren en

¹ '*General Strategic Review by the British Chiefs of Staff*', 31 juli 1941, aangehaald in (*United States Army in World War II*) M. Matloff en E. M. Snell: *Strategic Planning for Coalition Warfare 1941-1942* (1953), p. 55.